

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Придунайська філія

МАУП

Кафедра «Суспільно-наукових дисциплін»

Затверджую:
Директор ПФ ПрАТ «ВНЗ
«МАУП» _____
проф. Гуменникова Т.Р.
«____» лютий 2020 р.

Схвалено на засіданні кафедри «Суспільно-
наукових дисциплін»
Протокол № __ від _____ 2020 р.
Завідувач кафедри к.ф.н. Байрамова О.В.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна психологія

спеціальності: 053 «Психологія»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня «бакалавр»
(назва освітнього рівня)

освітньої програми: 053 «Психологія»
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації: «Практична психологія»
(назва спеціалізації)

Ізмаїл 2020

Розробник (-и) си­ла­бу­су нав­чаль­ної дис­ци­плі­ни:

Ба­рановська На­та­лія Во­ло­ди­мирівна, ви­кла­дач ка­фе­дри «Су­спільно-нау­ко­вих дис­ци­плін».

Ви­кла­дачі:

Гу­мен­ни­ко­ва Та­ма­ра Ру­до­ль­фівна, до­к­тор пе­да­го­гіч­них наук, про­фе­сор ка­фе­дри су­спільно-нау­ко­вих дис­ци­плін При­ду­най­ської фі­лії МАУП.

Ба­рановська На­та­лія Во­ло­ди­мирівна, ви­кла­дач ка­фе­дри «Су­спільно-нау­ко­вих дис­ци­плін».

Си­ла­бус роз­гля­ну­то і за­твер­д­же­но на за­сіданні ка­фе­дри «Су­спільно-нау­ко­вих дис­ци­плін»

Про­то­кол від _____ 2020 № __

За­ві­ду­вач ка­фе­дри _____ Бай­ра­мо­ва О.В.
(підпис)

Си­ла­бус по­год­же­но з га­ран­том (ке­рів­ни­ком) освітньої про­гра­ми 053 «Психологія» _____ 2020 р.

Керівник (га­рант) освітньої про­гра­ми _____
(підпис)

Про­лон­го­ва­но:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»____ 20__ р.,
про­то­кол № _____
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»____ 20__ р.,
про­то­кол № _____
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»____ 20__ р.,
про­то­кол № _____
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»____ 20__ р.,
про­то­кол № _____

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Придунайська філія
Кафедра суспільно-наукових дисциплін**

Назва дисципліни	<u>Загальна психологія</u>
Викладач (-і)	Гуменникова Тамара Рудольфівна, доктор педагогічних наук, професор Барановська Наталія Володимирівна, викладач, магістр психології
Портфоліо викладача (-ів)	--
Контактний тел.	+380980047359
E-mail:	gumennikova100@gmail.com, owlnatalia3578@gmail.com
Сторінка дисципліни на сайті	http://izmail.maup.com.ua
Консультації	Графік консультацій: 25 березня, 29 квітня, 13 травня, 10 червня – 15:00 – 17:00, ауд. № 10

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Курс	1
Семестр	2
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120 годин
Аудиторні	40 лекційних та 28 семінарських (практичних) годин
Модульний контроль	2 модульні контрольні роботи
Самостійна робота Індивідуальне науково-дослідне завдання	52 години в планах семінарських занять, завданнях для самостійної роботи студентів, надається студенту на занятті при ознайомленні з силабусом.
Форма семестрового контролю	іспит

2. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета: розкрити загальні закономірності і механізми психічної діяльності.

Цілі дисципліни: формування в студентів поняття про психологічну науку та психологічне пізнання, його специфіку, рівні, методи; природу і сутність психіки, свідомість та несвідоме; основні психічні функції та їх фізіологічні механізми; місце психології в системі наук; основні

тенденції розвитку сучасної психології; основні категорії і принципи загальної психології; вітчизняні та зарубіжні теорії і концепції психічної діяльності людини.

3. Формат курсу - очний (offline)

4. Компетентності та програмні результати навчання за дисципліною

— В результаті вивчення курсу студенти повинні:

Знати:

- предмет і завдання загальної психології;
- методологічні принципи і методи дослідження психіки;
- сутність і специфіку психічного відображення дійсності;
- рівні розвитку і форми прояву психіки;
- зміст, психологічні механізми і умови становлення і розвитку свідомості та самосвідомості людини;
- характеристику неусвідомлюваних психічних явищ;
- сутність, структуру та психологічні властивості особистості як системної якості індивіда;
- зміст, основні характеристики та умови розвитку когнітивної, регулятивної афективної сфер особистості;
- індивідуально-типологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності) та можливості впливу на їх розвиток;
- зміст, структуру і види діяльності та поведінки як психологічних феноменів тощо;

Вміти:

- аналізувати психологічний зміст, структуру, психологічні механізми і умови розвитку особистості та окремих її складових;
 - застосовувати набуті знання для аналізу психологічної сутності різних проявів поведінки і діяльності особистості тощо;
- організовувати дослідження психічних явищ відповідно до методологічних принципів психології;
- застосовувати адекватні методи дослідження психіки; · проводити науково обґрунтований аналіз психологічних фактів;
- пояснювати психологічний зміст та механізми становлення і розвитку різних форм прояву психіки (психічних процесів, станів і властивостей особистості, свідомих і неусвідомлюваних психічних явищ).

Перелік компетентності, якими повинен опанувати студент при вивченні дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІК):

— Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків;
- СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел;
- СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики;
- СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Після вивченні дисципліни студент повинен продемонструвати набуті результати навчання:

Соціально гуманітарна ерудованість:

- ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань;
- ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку;
- ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

Дослідницькі навички:

- ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання;
- ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

Комунікація:

- ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника;
- ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
- ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій:

- ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань;
- ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна к-сть годин
лекції	40
семінарські заняття / практичні	28
самостійна робота	52

6. Ознаки курсу:

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний\вибірковий
2020	2	053 «Психологія»	1	нормативна

7. Пререквізити (перелік попередньо прослуханих курсів): "Вступ до спеціальності «Психологія»", "Основи біології, генетики людини та антропології".

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Конспект опорних лекцій всіх тем курсу.
2. Завдання для самостійної та індивідуальної роботи студентів.
3. Варіанти модульних контрольних робіт для студентів денної форми навчання та контрольної роботи для студентів заочної форми навчання.
4. Теоретичних питань для самостійного вивчення (питання для самоконтролю по дисципліні).
5. Наукові статті та література в електронному вигляді;
6. Теоретичні питання екзамену.
7. Проектор.
8. Програмне забезпечення для проведення тестування.
9. Курси на онлайн-платформах.

10. Група для дискусій в мережі Facebook.

9. Політики курсу.

Студент дотримується правил академічної доброчесності (згідно загального Положення про академічну доброчесність у Придунайській філії ПрАТ «ВНЗ»МАУП»).

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- виконання модульних контрольних завдань;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях;
- надання не менше трьох сертифікатів, що засвідчують участь у змішанному навчанні;
- читання літератури із розміщенням конспектів в групі в соціальній мережі Facebook.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- порушення дисципліни;
- списування та плагіат.

Реферативні роботи студент виконує самостійно, с обов'язковим посилення на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на антиплагіат.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Загальна психологія», є сумою балів за виконання семінаських (практичних) завдань та самостійної роботи плюс бали, отримані під час екзамену.

Студент, який не з'явився на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

10. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН								
	Денна ф/н -					Заочна ф/н -			
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі		
		Ле к- ції	СЗ	СР С	ІРС		Ле к- ції	СЗ	СРС \ІРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
МОДУЛЬ 1. Особлива частина									
Змістовний модуль 1 Індивідуально-психологічні властивості									
Тема 1. Темперамент	6	0	2	4					
Тема 2. Характер	6	0	2	4					
Тема 3. Здібності	8	0	2	6					
Модульна контрольна робота № 1(для денної форми навчання)	2								
Разом по модулю	20	0	6	14					
Змістовний модуль 2 Пізнавальні та емоційно-вольові психічні процеси									

Тема 4. Увага	10	4	2	1	4				
Тема 5. Відчуття	10	4	2	1	4				
Тема 6. Сприймання	10	4	2	1	2				
Тема 7. Пам'ять	12	6	2	1	4				
Тема 8. Мислення та інтелект	14	6	4	1	4				
Тема 9. Уява	12	4	2	1	4				
Тема 10. Емоції і почуття	16	6	4	1	4				
Тема 11. Воля	16	6	4	1	4				
Модульна контрольна робота № 2 - (для денної форми навчання)	2								
Разом по модулю	100	40	22	8	30				
Разом по дисципліні:	120	40	28	22	30				
Форма контролю: іспит									

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції, семінарські заняття, консультації.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	0	0	20	20
Відвідування семінарських занять	1	3	3	11	11
Робота на семінарському занятті	10	3	30	8	80
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	1	30
Разом	30		68		176
Максимальна кількість балів:		274			
274:100=2,74. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:2,74 = загальна кількість балів.					

Підсумкова кількість балів з дисципліни визначається як сума балів поточного та підсумкового контролю, яка сумується до кількості балів, які отримав студент на екзамені. Екзамен проводиться в усній формі.

Поточний контроль - це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- підготовка презентацій;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань.

13. Критерії оцінювання самостійної роботи.

Опанування програмного матеріалу можливе при відвідуванні лекційних занять на яких використовуються наступні методи навчання: розповідь, бесіда, передачі і сприйняття навчальної інформації, аналіз нормативно-правових актів.

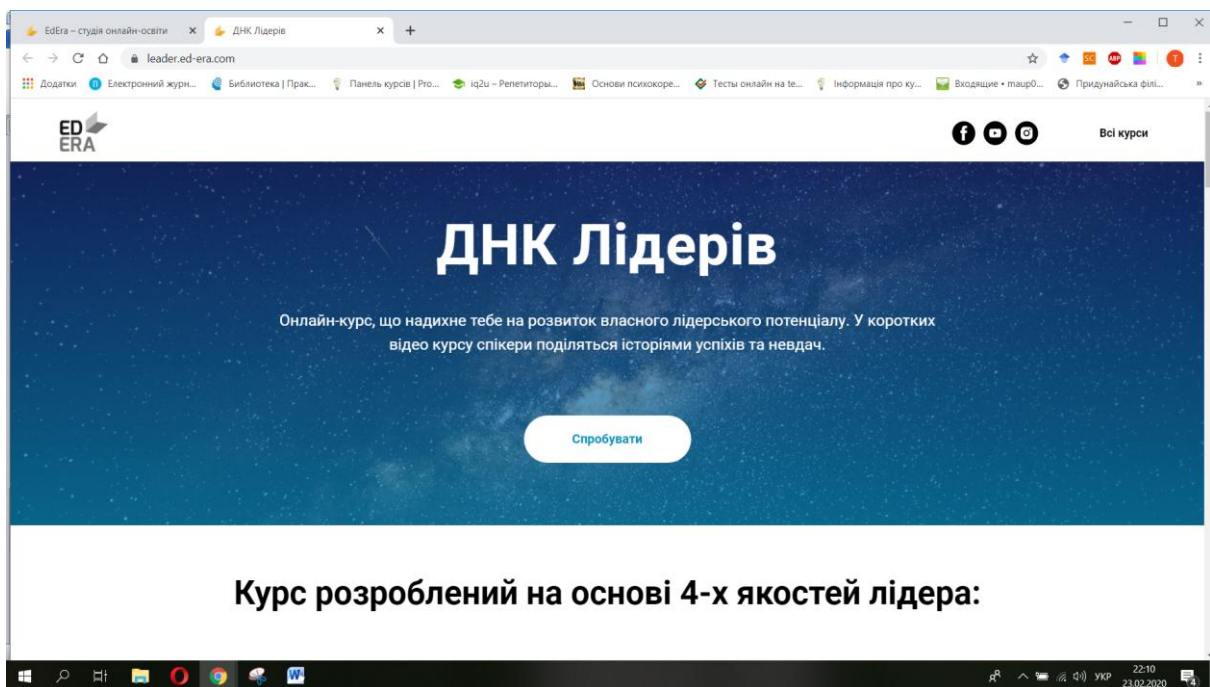
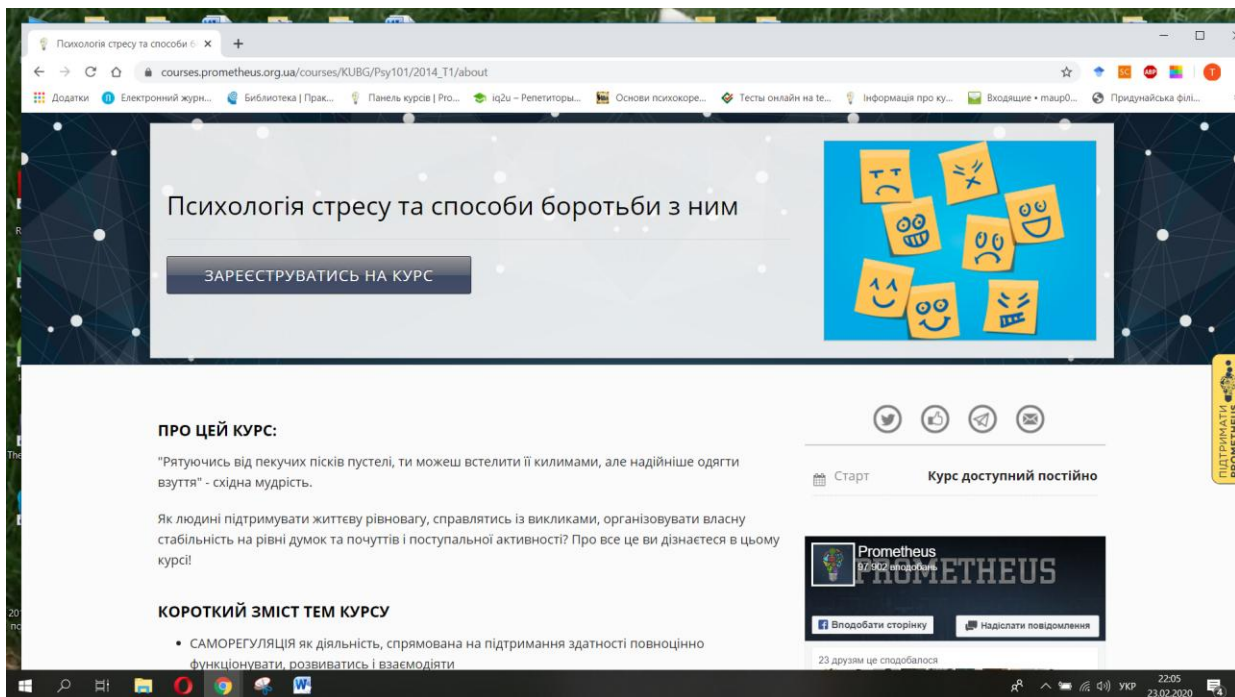
Самостійна робота передбачає опрацювання лекційного матеріалу, навчальної літератури, підготовка до семінарських занять, проведення дослідів, експериментів, тестувань, самостійне розв'язання задач – кейсів, написання рефератів – для студентів денної форми навчання, виконання творчих завдань.

До методів СРС, що сприяють індивідуалізації та інтенсифікації освітнього процесу, відносимо: проблемно-пошукові (опрацювання першоджерел, самостійне вирішення практичних завдань); методи проектного навчання (участь у круглих столах); колективної розумової діяльності (групові ситуаційні завдання), застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (унаочнення заправнованого викладачем навчального матеріалу, підвищення мотивації студентів до самостійної роботи за рахунок її наближення до реальних умов майбутньої професійної діяльності).

Самостійна робота до обов'язкового опрацювання студентів 1 курсу передбачає:

- Завершення читання книги Д.Рока « Мозок : інструкція про використання» протягом березня 2020 року. Та розміщення конспектів на сторінці групи на Фейсбуці.
- Читання книги з розміщення м конспектів с соціальної мережі книги Пола Клеймана Психологія: краткий обзор основных достижений науки о душе.. М. 2015 – 270 с.

Допуском до іспиту з дисципліни є наявність не менше трьох сертифікатів , які студент отримує при проходженні очних та он-лайн тренінгів на платформах: Прометеус, Едера та ін.. Рекомендовані:

Індивідуальні завдання: участь в олімпіадах, наукових конференціях, проведення міні-досліджень, виступи у школах по матеріалам тренінгів.

14. Модульний контроль знань за визначеними темами може проводитись усно або письмово за вибором викладача у формі відповідей на теоретичні питання або розв'язання практичних завдань, виконання тестів, тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля.

Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань (чи усної відповіді на теоретичні питання) є:

№ п/п	критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
-------	---	-----------------

1.	студент в процесі усної (письмової) відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	15 балів
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань, тощо. Або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	10 балів
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо.	0 балів

15. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Загальна психологія» проводиться у формі екзамену, який оцінюється максимально у 100 балів. Екзаменаційний білет містить 2 теоретичних питання та тестове завдання. До підсумкового контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття.

Оцінювання знань студентів з навчальних дисциплін, формою підсумкового контролю яких є **екзамен**, здійснюється на основі виконання всіх видів навчальної діяльності, поточного контролю та екзамену.

Студент допускається до семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. При оцінюванні результатів екзамену 100 балів розподіляються між кількістю питань.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА = результати поточних досягнень студента (РПД) + результати підсумкового контролю (РПК) / 2 = загальна оцінка (ЗО)

16. Орієнтовний перелік питань до екзамену по дисципліні «Загальна психологія»

1. Загальна характеристика пізнавальних процесів.
2. Відчуття як пізнавальний процес.
3. Сприймання як пізнавальний процес.
4. Умови розвитку чуттєвих форм пізнання дієності.

5. Мислення як пізнавальний процес.
 6. Мислення і мовлення.
 7. Уява як специфічний пізнавальний процес.
 8. Поняття про пам'ять.
 9. Види пам'яті.
 10. Процеси пам'яті.
 11. Увага і її властивості.
 12. Емоції і почуття.
 13. Вплив емоцій та почуттів на пізнання і практичну діяльність людини.
 14. Воля та її основні психологічні ознаки. Структура вольового акту.
 15. Темперамент як природна основа особистості і характеру.
 16. Типи темпераменту, їх психологічна характеристика.
 17. Поняття про психіку та її функції.
 18. Здібності і їх вплив на успішність діяльності.
 19. Спрямованість як провідний компонент особистості.
 20. Мотив і мотивація.
 21. Потреби як джерело активності особистості. Види потреб.
 22. Загальна характеристика психічних станів.
 23. Характер як якісна характеристика особистості.
 24. Проблема формування характеру.
 25. Психічні властивості особистості, їх значення в професійній діяльності
 26. Темперамент і характер.
- 17. Шкала оцінювання: національна та ECTS**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Варій М. Й. Загальна психологія : навч. посібник / М. Й. Варій. – [2-ге видан., випр. і доп.]. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 968 с.
2. Вольнова Л.М. Загальна психологія. Методичні рекомендації для самостійної та індивідуальної роботи. – К. : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2013. – 68 с.
3. Загальна психологія : підручн. для студ. вищ. навч. закладів / С. Д. Максименко, В. О. Зайчук, В. В. Клименко, В. О. Соловієнко ; за заг. ред. акад. С. Д. Максименка. – К. : Форум, 2000. – 543 с.
4. Загальна психологія : навч. посіб. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та [ін.]. – К. : Каравела, 2012. – 464 с.

5. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька, О. В. Темрук. – К. : Каравела, 2011. – 280 с.
6. Загальна психологія : хрестоматія : навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та [ін.]. – К. : Каравела, 2012. – 640 с.
7. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посібник / П. А. М'ясоїд. – [3- те вид., випр.]. – К. : Вища школа, 2004. – 487 с.
8. Основи психології : підручник / [за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця]. – К. : Либідь, 1995. – 632 с.
9. Павелків Р. В. Загальна психологія / Р. В. Павелків. – К. : Кондор, 2009. – 576 с.
10. Партико Т. Б. Курс загальної психології : навч. посібник / Т. Б. Партико. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. – 208 с.
11. Практикум із загальної психології : навч. посібник / Т. М. Зелінська, І. М. Михайлова. – К. : Каравела, 2010. – 272 с.
12. Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. – К. : Вища школа, 1982. – 216 с.
13. Приходько Ю.О. Психологічний словник-довідник : навч. посібник / Ю. О. Приходько, В. І. Юрченко. – К. : Каравела, 2012. – 328 с.
14. Психологічний тлумачний словник найсучасніших термінів. – Х. : Прапор, 2009. – 672 с.
15. Психологія : підручник для педагогічних вузів / За ред. Г.С.Костюка. - К. : Рад. шк., 1968. – 572 с.
16. Психологія : підручник / Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалко, П. А. Гончарук та [ін.]. – К. : Либідь, 2005. – 560 с.
17. Савчин М. В. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. В. Савчин. – К. : Академвидав, 2011. – 464 с. – (Альма-матер).
18. Цимбалюк І. М., Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів / І. М. Цимбалюк, О. Ю. Яницька. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.
19. Гальперин П. Я. Лекции по психологии : учебн. пособие для студ. вузов / П. Я. Гальперин. – М. : Книжный дом «Университет» : Высшая школа, 2002. – 400 с.
20. Гамезо М. В. Атлас по психологии : информ.-метод. пособие курсу «Психология человека» / М. В. Гамезо, И. А. Домашенко. – М. : Пед. об-во России, 2004. – 276 с.
21. Гиппенрейтер Ю. Б. Введение в общую психологию. Курс лекций / Ю. Б. Гиппенрейтер. – М. : ЧеРо, 2005. – 336 с.
22. Годфруа Ж. Что такое психология : В 2-х т. / Ж. Годфруа ; пер. с франц. – М. : Мир 1992. – Т. 1. – 496 с.
23. Годфруа Ж. Что такое психология : В 2-х т. / Ж. Годфруа ; пер. с франц. – М. : Мир, 1992. – Т. 2. – 376 с.
24. Крутецкий В. А. Психология : учебник для учащихся пед. училищ / Вадим Андреевич Крутецкий. – М. : Просвещение, 1980. – 352 с.
25. Леонтьев А. Н. Лекции по общей психологии Лекции по общей психологии : учеб. пособие для вузов по спец. «Психология» / А. Н. Леонтьев ; под ред. Д. А. Леонтьева, Е. Е. Соколовой. – М. : Смысл, 2000. – 509 с.
26. Маклаков А. Г. Общая психология / А. Г. Маклаков. – СПб. : Питер, 2001. – 592 с. : ил. – (Серия «Учебник нового века»).
27. Немов Р. С. Психология : учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений : В 3 кн. – [4-е изд.]. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – Кн. 1 : Общие основы психологии. – 688 с.
28. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / Сергей Леонидович Рубинштейн. – СПб. : Питер, 2000. – 712 с. – (Серия «Мастера психологии»).
29. Хрестоматия по психологии : учебное пособие для студентов / [Сост. В.В. Мироненко ;

под ред. проф. А.В. Петровского]. – М., 1987.

30. Хрестоматия по вниманию / под ред. А.Н. Леонтьева ; авт. предисл. А.А. Пузырей, В.Я. Романов. – М. : МГУ, 1976. – 295 с.

31. Хьелл Л. Теории личности (Основные положения, исследования и применение) / Л. Хьелл, Д. Зиглер. – СПб. : Питер Пресс, 1997. – 608 с. – (Серия «Мастера психологии»).

Додаткова:

1. Психологічні закономірності творчого сприймання інформаційних індикаторів реальності : монографія [Електронний ресурс] / В. О. Моляко, І. М. Біла, Н. А. Ваганова [та ін.] ; за ред. В. О. Моляко. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 145 с.– Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10364/>

2. Психологічні детермінанти розвитку організаційної культури : монографія [Електронний ресурс] / Л.М. Карамушка, О.В. Креденцер, К.В. Терещенко[та ін.] ; за ред. Л.М. Карамушки. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 288 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10087/>

3. Інтелектуальний розвиток дорослих у віртуальному освітньому просторі : монографія [Електронний ресурс] / М.Л. Смульсон, Ю.М.Лотоцька, М.М.Назар, П.П.Дітюк, І.Г.Коваленко-Кобилянська [та ін.] ; за ред. М. Л. Смульсон. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 221 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10064/>

4. Психофізіологічні закономірності професійного самоздійснення особистості : монографія [Електронний ресурс] / О.М. Кокун, В.В. Клименко, О.М. Корніяка, О.Р. Малхазов [та ін.] ; за ред. О.М. Кокуна. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 297 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10038/>

5. Психологічні механізми адаптації девіантів до сучасного соціокультурного середовища : монографія [Електронний ресурс] / Максимова Н.Ю., Грись А.М., Манілов І.Ф. [та ін.] ; за ред. Н.Ю. Максимової. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 254 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10062/>

6. Соціально-психологічні закономірності становлення економічної культури молоді : монографія [Електронний ресурс] / В.В.Москаленко, О.В.Лавренко, Н.М.Дембицька, І.К.Зубіашвілі [та ін.]; за ред.. В.В.Москаленко – К.: Педагогічна думка, 2015. – 405 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10166/>

7. Психолого-педагогічні основи процесу самотворення особистості : монографія [Електронний ресурс]/ Л.З. Сердюк, Т.М. Яблонська, І.В. Данилюк, О.І. Пенькова, Н.Д. Володарська [та ін.] ; за ред. Л. З. Сердюк. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 197 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10211/>

8. Психосинергетичні особливості сталих та кризових періодів життя людини : монографія [Електронний ресурс] / М.-Л.А. Чєпа, В.Ф. Маценко, Ж.М. Маценко, А.Д. Терещук [та ін.] ; за ред.. Чєпи М.-Л.А. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 197 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10148/>

9. Психологічні закономірності реалізації конструктивних функцій етнокультури в інформаційному суспільстві : монографія [Електронний ресурс]/ М.-Л.А. Чєпа, М.І. Савіна, С.Є. Солодчук [та ін.]; за редакцією М.-Л.А. Чєпи. – К., 2015. – 131 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10057/>

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Загальна психологія»

Разом: 120 год., з них 40 год. – лекції, 28 год. – семінарські заняття, із них модульний контроль – 7 год, 0 год. – лабораторна робота; самостійна робота – 52год.,

Кількість балів за семестр	274											
Модуль	МОДУЛЬ 1. Загальна частина.											
Змістові модулі	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2								
Лекції (кількість балів)	0 бал	0 бал	0 бал	1бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Теми лекцій	Т. 1. Темперамент	Т. 2. Характер	Т. 3. Здібності	Т. 4. Увага	Т. 5. Відчуття	Т. 6. Сприймання	Т. 7. Пам'ять	Т. 8. Мислення та інтелект	Т. 9. Уява	Т. 10. Емоції і почуття	Т. 11. Воля	
Семінарські /практичні заняття (кількість балів)	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	5 балів
Теми семінарських занять	Т. 1. Темперамент	Т. 2. Характер	Т. 3. Здібності	Т. 4. Увага	Т. 5. Відчуття	Т. 6. Сприймання	Т. 7. Пам'ять	Т. 8. Мислення та інтелект	Т. 9. Уява	Т. 10. Емоції і почуття	Т. 11. Воля	

Самостійна робота	10 балів	10 балів
Поточний проміжний контроль	Модульна контрольна робота № 1 (для денної форми навчання) т. 1-3 25 балів	Модульна контрольна робота № 2 (для денної форми навчання) –т.4-11 25 балів
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	Екзамен – 100 балів	
274:100=2,74. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:2,74 = загальна кількість балів.		

Індивідуальні завдання

1. Повідомлення з найновішої психологічної літератури.

Студенти самостійно підбирають літературу з запропонованих викладачем тем і виступають на занятті протягом 5-7 хвилин.

Протягом вивчення дисципліни кожен студент виступає 2-3 рази.

Теми повідомлень.

1. З історії походження терміну —Психея.
2. З історії психологічних тестів.
3. Поняття про біоніку.
4. Види та структура інтелекту.
5. Я вас слухаю. Повідомлення за однойменною книгою Іствуда Атватера.
6. Екстрасенсорні можливості людини.
7. Зорові ілюзії та причини їх виникнення.
8. Психологічна характеристика українця.
9. З історії походження терміну —Мнемозіна.
10. Голографічна теорія пам'яті.
11. Реверсивна теорія особистості.
12. Що таке пси-феномени?
13. Діти Індиго.
14. Що таке трансактний аналіз?
15. Як сприймають, розуміють і уявляють світ сліпоглухонімі?
16. Що таке сенсорна депривація?
17. Патологія відчуттів.
18. Розвиток сприймання простору у дітей.
19. Особливості формування сприймання часу учнями.
20. Пам'ять людини і машини.
21. Що таке мнемоніка?
22. Феноменальна пам'ять.
23. Чи думають тварини?
24. Ліворукі діти. Особливості роботи.
25. Алегорія як спосіб синтезування образів уяви.
26. Чому діти фантазують?
27. Чи завжди стрес шкідливий для людини?
28. Емоційні типи людей
29. Чи можна змінити темперамент?
30. Зв'язок характеру і темпераменту.

2. Самостійна діагностика психічних явищ:

1. Провести тест —Автопортрет|| .
2. Визначити соціонічні типи особистості.
3. Провести психогіометричний тест.
4. Провести соціометрію.
6. Провести діагностику власного темпераменту.

3. Виконання творчих завдань:

1. Напишіть твір-мініатюру на теми —Я – майбутній психолог,—Що я можу, що я хочу, ким я є.
2. Опишіть власні соціальні ролі за допомогою методики М. Куна—Хто я?.
3. Разом з викладачем проведіть рольову гру —Мозковий штурм для вирішення проблеми: —Від яких психологічних особливостей групи залежить ефективно формування особистості?
4. Складіть кросворди з понять конкретної теми.
5. Складіть перелік приказок та прислів'їв на психологічні теми, охарактеризуйте їх зміст.

6. Напишіть пам'ятку для учнів на тему —Як удосконалити свою пам'ять?.
7. Складіть пам'ятку для учнів і для себе про те, як краще організувати і підтримувати увагу на занятті.
8. Підберіть з художньої літератури приклади виявлення роботи мислення героїв твору і дайте пояснення його властивостей, розкрийте зміст мислення в даному випадку.
9. Опишіть прийоми розвитку активного самостійного мислення.
10. Охарактеризуйте особливості власних мисленнєвих операцій та шляхи їх удосконалення.
11. Розкрийте залежність мислення від функціональної асиметрії півкуль головного мозку.
12. Проведіть діагностику лівокортикального та правокортикального мислення.
- Проведіть спостереження за 2-3 учнями (студентами) і опишіть їх темперамент.
15. Напишіть твір-мініатюру —Особливості мого темпераменту. Обговоріть на занятті.
16. Проведіть спостереження за 2-3 учнями, які виявляють здібності до малювання, техніки, музики чи літературної творчості і опишіть прояв їх здібностей. Проаналізуйте не лише процес, але й результати діяльності учнів.
17. Проведіть спостереження в школі за учнем, якого вчителі вважають не здібним або малоздібним до навчання. Виясніть, чому він не виявляє здібностей. Визначте педагогічні заходи для розвитку цього учня.

4. Написання рефератів. Кожен бажаючий студент пише один реферат.

Орієнтовна тематика рефератів:

1. Мотивація успіху.
2. Потреби за К.Горні.
3. Характеристика авторитарної особистості.
4. Розвиток мисленнєвих операцій учнів
5. Умови ефективного спілкування вчителів і учнів.
6. Як знаходити друзів і здійснювати вплив на них.
7. Причини неуважності учнів.
8. Основні прийоми активізації уваги учнів на уроках.
9. Психологічний портрет А.Ейнштейна (або іншого вченого фізика, хіміка, математика).
10. Причини забування та шляхи їх подолання.
11. Психологічні проблеми комп'ютеризації навчання.
12. Штучний інтелект.
13. Поняття про евристику.
14. Розвиток творчого мислення учнів.
15. Особливості формування творчої уяви.
16. Уява і здібності. Уява і інтуїція.
17. Вплив фантазії на навчальну діяльність учнів.
18. Методики виявлення та діагностики творчої уяви. Проведіть спостереження за 2-3 учнями (студентами) і опишіть їх темперамент.
15. Напишіть твір-мініатюру —Особливості мого темпераменту. Обговоріть на занятті.
16. Проведіть спостереження за 2-3 учнями, які виявляють здібності до малювання, техніки, музики чи літературної творчості і опишіть прояв їх здібностей. Проаналізуйте не лише процес, але й результати діяльності учнів.
17. Проведіть спостереження в школі за учнем, якого вчителі вважають не здібним або малоздібним до навчання. Виясніть, чому він не виявляє здібностей. Визначте педагогічні заходи для розвитку цього учня.

Тестові завдання з дисципліни «Загальна психологія»

1 варіант

1. Пригадування – це:

- а) відтворення, яке вимагає напруження нервових сил, волевих зусиль;
- б) відтворення при повторному сприйманні об'єкта;
- в) цільовий аналіз інформації.

2. Сприймання як психічний процес являє собою:

- а) відображення окремих властивостей дійсності за безпосереднього їх впливу на органи чуттів;
- б) відображення цілісних образів об'єктів дійсності за безпосереднього їх впливу на органи чуттів;
- в) відображення цілісних образів об'єктів дійсності за опосередкованого їх впливу на органи чуттів;
- г) відображення сукупності властивостей дійсності за безпосереднього їх впливу на органи чуттів.

3. Забування, викликане неусвідомленим блокуванням думок або подій, що лякають або загрожують має назву ...

- а) придушення;
- б) витиснення;
- в) відходу.

4. Мислення - це ...

- а) процес опосередкованого й узагальненого відображення людиною предметів та явищ об'єктивної дійсності в їх істотних зв'язках і відношеннях;
- б) відображення дійсності на чуттєвому рівні за участю аналізаторів;
- в) створення образів і таких об'єктів, яких людина ще не сприймала.

5. Запам'ятовування - це...

- а) процес пам'яті, завдяки якому відбувається закріплення нової інформації через зв'язування його з набутими раніше знаннями;
- б) процес, протилежний спогадам;
- в) процес пам'яті, в результаті якого відбувається актуалізація закріпленого раніше змісту психіки через вилучення його з довгострокової пам'яті.

6. Який процес не відноситься до пам'яті:

- а) аналіз;
- б) збереження;
- в) забування;
- г) впізнавання.

7. У процесі мислення для нас важливе значення мають:

- а) практичні зв'язки;
- б) будь-які різноманітні зв'язки між предметами та явищами;
- в) істотні зв'язки між предметами та явищами.

8. Сильний, врівноважений, інертний тип нервової системи, який витримує травмуючі ситуації, відповідає такому темпераменту:

- а) сангвінік;
- б) холерик;
- в) меланхолік;
- г) флегматик.

9. Назвіть рядок, в якому названі рівні творчих здібностей:

- а) задатки, обдарованість, геніальність;
- б) обдарованість, геніальність, акме;
- в) обдарованість, талант, геніальність;
- г) геніальність, творчість, активність.

10. Яка з цих проблем не стосується предмету психології:

- а) людина як об'єкт пізнання;
- б) психіка як предмет наукового аналізу;
- в) передача думок на відстані;
- г) класифікація психічних явищ.

11. Вищий рівень розвитку здібностей, за якого досягнення людини складають епоху в історії людства, називають:

- а) геніальністю;
- б) талантом;
- в) обдарованістю;
- г) задатками.

12. Сприймання - це...

- а) найпростіший психічний процес, первинна форма орієнтування живого організму в навколишньому середовищі;
- б) психічний процес відображення у свідомості людини предметів і явищ у цілому;
- в) мотив, внутрішнє спонукання до пізнання предметів та явищ.

13. Відчуття - це ...

- а) один із пізнавальних психічних процесів;
- б) психологічний стан людини;
- в) один із емоційно-вольових процесів.

14. Інтроцептивні відчуття відображають...

- а) властивості предметів та явищ зовнішнього світу;
- б) стан внутрішніх органів людини;
- в) рухи органів тіла і його стан.

15. Інтенсивність відчуттів - це ...

- а) кількісна характеристика відчуттів, більша чи менша сила їх виявлення;
- б) відображення тривалості та послідовності дії подразника на організм;
- в) пристосування органу чуття до подразника.

16. Основні властивості сприймання:

- а) конвергенція, предметність, послідовність, інтенсивність, спостережливість;
- б) тривалість, мимовільність, структурність, цілісність, об'єктивність;
- в) предметність, цілісність, структурність, константність, осмисленість.

17. Пригадування – це:

- а) відтворення, яке вимагає напруження нервових сил, вольових зусиль;
- б) відтворення при повторному сприйманні об'єкта;
- в) цільовий аналіз інформації.

18. Переключення уваги – це:

- а) нездатність людини тривалий час спрямовувати свою увагу на певний об'єкт;
- б) свідомий перехід уваги з об'єкта на об'єкт;
- в) мимовільний перехід уваги з об'єкта на об'єкт;
- г) концентрація уваги на одному предметі.

19. Укажіть твердження, в якому найбільш точно наведено визначення уваги:

- а) зосередженість і спрямованість свідомості на певних об'єктах при одночасному відволіканні від інших;
- б) вибіркоче сприйняття об'єктів дійсності;
- в) необхідна умова психічної діяльності людини;
- г) вибіркоче відображення об'єктів і явищ дійсності.

20. Як називають пам'ять, яка сприяє запам'ятовуванню інформації без свідомого наміру людини?

- а) довільна;
- б) мимовільна;
- в) післядовільна;
- г) несвідома.

21. Образ уяви, коли розбіжності зменшуються, а риси схожості виступають на перший план, називають:

- а) гіперболізацією;
- б) типізацією;
- в) аглютинацією;
- г) схематизацією.

22. Створення нового образу шляхом сполучення елементів, взятих з різних уявлень, називають:

- а) гіперболізацією;
- б) типізацією;
- в) аглютинацією;
- г) схематизацією.

23. Акцентування якоїсь частини образу або якоїсь якості, називають:

- а) гіперболізацією;
- б) типізацією;
- в) аглютинацією;
- г) підкреслення.

2 варіант

1. Укажіть найбільш повне визначення сутності мислення:

- а) відображення окремих властивостей конкретних предметів за їх суттєвими властивостями і якостями;
- б) безпосереднє відображення предметів і явищ в їх зв'язках і відносинах;
- в) створення в свідомості людини образів предметів і явищ з їх внутрішніми і зовнішніми, опосередковане і узагальнене відображення предметів і явищ і їх суттєвих зв'язків, властивостей і відносин.

2. Наочно - дійове мислення - це...

- а) початкова стадія розвитку мислення;
- б) схематизація та символічне відображення дійсності;
- в) вид мислення, який дає можливість встановлювати загальні закономірності природи та

суспільства.

3. Наочно-образне мислення характеризується тим, що ...

- а) змістом розумового завдання є образний матеріал, схематизація та символічне відображення дійсності;
- б) не має безпосереднього чуттєвого підґрунтя;
- в) з цього починається розвиток мислення.

4. Пам'ять - це психічний процес...

- а) запам'ятовування, зберігання, відтворення та забування інформації;
- б) запам'ятовування, зберігання, відтворення інформації;
- в) запам'ятовування

5. Яке з наведених визначень поняття є правильним і найбільш точним:

- а) поняття – це форма мислення, що виявляє собою найповніше відображення ознак, предметів та явищ;
- б) поняття – це форма мислення, що виявляє собою узагальнення предметів і явищ зовнішнього світу;
- в) поняття – це форма мислення, що відображає за допомогою слова сутність того чи іншого предмета об'єктивної дійсності;
- г) поняття – це форма мислення, що виражає за допомогою слова різні ознаки предметів і явищ об'єктивної дійсності

6. Яке з наведених визначень пам'яті є найбільш повним і правильним:

- а) пам'ять - це збереження раніше набутих вражень;
- б) пам'ять - це психічний процес використання раніше набутого досвіду практичної діяльності;
- в) пам'ять - це заснована на відчуттях і сприйманні здатність людини збагачувати свій досвід;
- г) пам'ять - це здатність нервової системи набувати, зберігати і відтворювати досвід

7. Вид пам'яті, який припускає заучування інформації без того, щоб її осмислювати, називається:

- а) механічний;
- б) логічний;
- в) оперативний;
- г) довготривалий

8. Який зв'язок існує між темпераментом і характером?

- а) темперамент і характер не пов'язані між собою;
- б) темперамент і характер практично тотожні;
- в) темперамент є основою формування характеру;

9. Більшістю сучасних науковців вважається, що темперамент:

- а) ототожнюється з характером;
- б) протилежний характеру;
- в) елемент характеру;
- г) ядро, передумова характеру.

10. Темперамент - це...

- а) індивідуальна, природно обумовлена сукупність динамічних проявів психіки;

- б) індивідуально-психологічні особливості особистості, які є умовою успішного здійснення певної діяльності;
- в) індивідуальний тип поведінки особистості обумовлений здібностями.

11. За співвідношенням темпераменту та типу вищої нервової діяльності флегматик визначається як:

- а) сильний, врівноважений, рухливий;
- б) сильний, неврівноважений, інертний;
- в) сильний, врівноважений, малорухливий.

12. Низький рівень нервово-психічної активності, стриманість і приглушеність моторики та мовлення, емоційна реактивність, глибина і стійкість почуттів властиві:

- а) флегматику;
- б) меланхоліку;
- в) холерику.

13. Психічний процес створення людиною нових образів на основі його попереднього досвіду, називають:

- а) творчістю;
- б) уявою;
- в) уявленням;
- г) фантазією

14. Основні властивості уваги:

- а) стійкість, концентрація, переключення, розподіл, обсяг;
- б) концентрація, предметність, зосередження, осмисленість;
- в) конвергенція, зосередження, розподіл, мимовільність.

15. Післядовільна увага настає...

- а) в результаті свідомого зосередження на предметах та явищах у процесі довільної уваги;
- б) в результаті несвідомого зосередження на предметах та явищах у процесі мимовільної уваги;
- в) в результаті мимовільного реагування на різні випадкові подразники зовнішнього та внутрішнього походження.

16. Довільна увага - це ...

- а) несвідоме зосередження, яке виникає незалежно від свідомих цілей особистості;
- б) зосередження на внутрішніх, суб'єктивних станах та індивідуальних особливостях психічної діяльності особистості;
- в) свідомо спрямоване зосередження особистості на предметах та явищах навколишньої діяльності, на внутрішній психічній діяльності.

17. Уява - це...

- а) психічний процес створення образів предметів, ситуацій, обставин шляхом нових зв'язків між відомими образами та знаннями;
- б) процес пізнавальної діяльності індивіда, що характеризується узагальненим і опосередкованим відображенням дійсності;
- в) відображення властивостей предметів об'єктивного світу.

18. Основні прийоми уяви:

- а) аглютинація, продуктивна, типізація, пасивна;
- б) мимовільна, схематизація, типізація, репродуктивна;

в) типізація, гіперболізація, схематизація, аглютинація.

19. Холеричний темперамент має такі ознаки:

- а) сила, рухливість нервових процесів, збудження переважає;
- б) сила, рухливість, урівноваженість нервових процесів;
- в) сила, повільність, урівноваженість нервових процесів;
- г) слабкість нервової системи.

20. Найефективнішою для навчального процесу є:

- а) мимовільна увага;
- б) довільна увага;
- в) після довільна увага.

21. Довільна увага виникає

- а) за наявністю спеціальних зусиль;
- б) без якихось спеціальних зусиль;
- в) без обумовленості з орієнтовним рефлексом;

22. Уява – це:

- а) стан особистості;
- б) пізнавальний процес;
- в) властивість особистості;
- г) правильної відповіді немає.

23. Розподіл уваги – це:

- а) стан, коли людина ні на чому не може зосередитися;
- б) тривале зосередження уваги на об'єкті;
- в) мимовільний перехід від однієї діяльності до іншої;
- г) довільний перехід від однієї діяльності до іншої;
- д) виконання одночасно двох видів діяльності, якщо одна хоча б частково автоматизована.

3 варіант

1. Теоретичне (абстрактне) мислення...

- а) притаманно тваринам;
- б) тваринам і людям;
- в) тільки людям.

2. За терміном запам'ятовування та збереження інформації виділяють:

- а) довільну та мимовільну пам'ять;
- б) короткочасну, довготривалу, оперативну пам'ять;
- в) образну, словесно-логічну, рухову, емоційну.

3. За характером цілей діяльності виділяють:

- а) довільну та мимовільну пам'ять;
- б) короткочасну, довготривалу, оперативну пам'ять;
- в) образну, словесно-логічну, рухову, емоційну.

4. Рухова пам'ять - це

- а) запам'ятовування образів, уявлень конкретних предметів, явищ, їх властивостей;
- б) запам'ятовування та відтворення людиною рухів;
- в) запам'ятовування та відтворення емоцій та почуттів.

5. Забування це процес пам'яті який полягає в:

- а) збереженні інформації;
- б) відтворенні інформації;
- в) стиранні інформації;
- г) це не процес пам'яті.

6. В психології особистість визначається як:

- а) людина як природна істота, представник виду, продукт філогенетичного і онтогенетичного розвитку, єдність народженого і набутого;
- б) людина, яка характеризується своїми відмінностями від інших людей, індивідуальною і особистісною неповторністю;
- в) людина, яка розвивається в суспільстві, в системі суспільних відносин, вступає у спілкування з іншими людьми за допомогою мови;

7. Характер людини виявляється у:

- а) ставленні до колективу, до самого себе, до діяльності, до навколишньої дійсності;
- б) ставленні до колективу, у здібностях, у темпераменті;
- в) у розумових здібностях, у ставленні до колективу, у процесах запам'ятовування.

8. Високий рівень нервово-психічної активності та енергії дій, неврівноваженість, різкість і поривчастість рухів, сильна імпульсивність та яскравість емоційних переживань властиві:

- а) меланхоліку;
- б) холерику;
- в) флегматику.

9. Висока нервово-психічна активність, емоційність, вразливість, лабільність властиві:

- а) меланхоліку;
- б) сангвініку;
- в) холерику.

10. Системна соціальна характеристика індивіда, в якій відображається предметна діяльність та спілкування, тобто сукупність суспільних відносин, в які включений індивід - це...

- а) людина;
- б) особистість;
- в) індивідуальність.

11. Характеристика індивіда з боку динамічних особливостей його психічної діяльності - це...

- а) емоційність;
- б) темперамент;
- в) характер.

12. Переживання людиною її ставлення до інших людей і до суспільства в цілому - це

- а) інтелектуальні почуття;
- б) моральні почуття;
- в) естетичні почуття.

13. Воля - це...

- а) усвідомлена організація та саморегуляція людиною діяльності і поведінки, направлених на подолання труднощів при досягненні мети;
- б) сильне й відносно короткочасне емоційне переживання;

в) специфічна форма взаємодії людини з навколишнім світом.

14. Людині з сильною волею притаманні:

- а) самостійність, наполегливість, відповідальність;
- б) суперечливість, самостійність, залежність від обставин;
- в) лінощі, мобілізація, самоконтроль.

15. Які з перерахованих процесів називаються емоційними:

- а) настрої;
- б) сприймання;
- в) почуття;
- г) пам'ять;
- д) мислення;
- е) уява;
- ж) емоції;
- з) афект.

16. Якій емоційний процес є найсильнішим за інтенсивністю:

- а) ситуативна емоція;
- б) настрої;
- в) пристрасть;
- г) емоційний тон.

17. Якій емоційний процес є найслабкішим за інтенсивністю:

- а) ситуативна емоція;
- б) настрої;
- в) пристрасть;
- г) емоційний тон.

18. Почуття – це:

- а) ставлення людини до навколишньої дійсності;
- б) переживання людиною свого ставлення до об'єктивного світу;
- в) переживання і усвідомлення виразних рухів і змін внутрішніх органів;
- г) переживання людиною свого ставлення до потреб.

19. Який процес не є когнітивним:

- а) відчуття;
- б) пам'ять;
- в) уява;
- г) настрої.

20. Такі прояви психічної діяльності людини, як пам'ять, сприймання, уява, відчуття, належать до таких психічних явищ:

- а) психічні стани;
- б) пізнавальні процеси;
- в) емоційно-вольові процеси;
- г) психічні властивості.

21. Залежність сприймання від попереднього досвіду людини, її знань, інтересів, актуальних для неї потреб називають:

- а) антиципацією;
- б) аперцепцією;
- в) асимиляцією;
- г) адаптацією.

22. До пізнавальних процесів належать:

- а) пригадування, спостереження, відчуття, мислення, сприймання;
- б) почуття, увага, натхнення, забування, воля;
- в) уважність, відтворення, розум, гнів, цікавість;
- г) відчуття, сприймання, пам'ять, мислення, уява.

23. Неповторність, оригінальність особистості, сукупність тільки їй притаманних рис створюють:

- а) особистість;
- б) індивідуальність;
- в) індивід.

4 варіант

1. Словесно-логічна пам'ять це...

- а) запам'ятовування думок, понять, суджень, які відображають предмети та явища в їх істотних зв'язках і відносинах, у загальних властивостях;
- б) запам'ятовування та відтворення людиною рухів;
- в) запам'ятовування та відтворення емоцій та почуттів.

2. Упізнавання - це...

- а) процес, протилежний запам'ятовуванню;
- б) відтворення якогось об'єкта в умовах повторного сприймання;
- в) запам'ятовування та відтворення без спеціальної мети щось пригадати.

3. Образна пам'ять - це

- а) запам'ятовування образів, уявлень конкретних предметів, явищ, їх властивостей;
- б) запам'ятовування та відтворення людиною рухів;
- в) запам'ятовування без спеціальної мети.

4. Основні процеси пам'яті:

- а) забування, відтворення, збереження, образність, емоційність;
- б) смислова, запам'ятовування, згадування, довготривала, моторна;
- в) запам'ятовування, збереження, відтворення, упізнавання, згадування, забування.

5. В якому з рядків дано правильну класифікацію видів пам'яті за характером психічної активності:

- а) образна, рухова, словесно-логічна, емоціональна;
- б) образна, рухова, зорова, словесно-логічна, короткочасна;
- в) слухова, довільна, образна, рухова, словесно-логічна, емоційна;
- г) образна, рухова, словесно-логічна, дотикова.

6. Відображення окремих властивостей предметів та явищ це:

- а) сприймання;
- б) пам'ять;
- в) відчуття;
- г) мислення.

7. Вид пам'яті, що забезпечує переробку і короткочасне збереження інформації це:

- а) смислова пам'ять;
- б) довільна пам'ять;
- в) довготривала пам'ять;
- г) короткотривала пам'ять.

8. Головні властивості нервових процесів - це ...

- а) сила, реактивність, резистентність;
- б) сила, пластичність, врівноваженість;
- в) сила, врівноваженість, рухливість.

9. Порівняно низький рівень активності поведінки, ускладнення переключення, повільності і спокійності дій, міміки і мовлення властиві:

- а) флегматику;
- б) меланхоліку;
- в) сангвініку.

10. Характер - це ...

- а) індивідуальні-психологічні особливості особистості, які є умовою успішного здійснення певної діяльності;
- б) сукупність стійких індивідуально-психологічних властивостей людини, які формуються в діяльності та спілкуванні, обумовлюючи типові для індивіда способи поведінки;
- в) складна аналітико-синтетична діяльність мозку, спрямована на розкриття внутрішньої сутності об'єктів, на усвідомлення зв'язків і відношень.

11. Здібності - це своєрідні...

- а) психологічні властивості людини, що виявляються у навчальній, трудовій, науковій та іншій діяльності і є необхідною умовою її успіху;
- б) психологічні властивості людини, які обумовлюють її темперамент;
- в) психологічні властивості людини, її вміння, знання та навички

12. Загальними називаються здібності, які ...

- а) виявляються у сенсорних якостях людини;
- б) залежать від культурного рівня суспільства;
- в) певною мірою виявляються в усіх видах діяльності.

13. Емоції - це:

- а) запам'ятовування, збереження та відтворення інформації;
- б) переживання людиною певних подій життєдіяльності;
- в) психічний процес відображення оточуючого середовища;
- г) психічний процес відображення предметів і явищ в їх цілісності.

14. Емоції – це

- а) загальна активна форма переживання організмом своєї життєдіяльності;
- б) почуття людини, які переживаються як задоволення або незадоволення;
- в) короткочасні бурхливі процеси, що характеризуються значними змінами свідомості.

15. Сильне короткочасне збудження, що виникає раптово, оволодіває людиною так сильно, що вона втрачає здатність контролювати свої дії та вчинки - це ...

- а) стрес;
- б) афект;
- в) фрустрація.

16. Воля може бути:

- а) сильною і слабкою;
- б) позитивною і негативною;
- в) тривалою і швидкою.

17. Вольові якості - це...

- а) процес регулювання не відривний від потреб;
- б) стійкі психологічні структури, до складу яких входять мотиви, навички, знання, досвід, звички, вміння людини керувати поведінку в складних ситуаціях;
- в) асоціація уявлення мети з дією.

18. Почуття - це ...

- а) вищий рівень розвитку емоцій, що характеризує стійке переживання людиною свого ставлення до предметів і явищ, які мають мотиваційну значущість;
- б) реакція людини на зовнішні подразники;
- в) тривале переживання певних емоцій, що забарвлює всю поведінку людини.

19. Спеціальними називаються здібності, які ...

- а) дозволяють досягти високих результатів у певному виді діяльності;
- б) обумовлені практичними навичками;
- в) притаманні людині від народження.

20. Здібності людини виявляються:

- а) у будь-якій діяльності;
- б) у прагненні до діяльності;
- в) у намірах людини.

21. Увага - це ...

- а) орієнтація поведінки як установки організму щодо зовнішніх стимулів;
- б) особлива форма психічної діяльності, яка виявляється у спрямованості та зосередженості свідомості на значущих для особистості предметах;
- в) стан свідомості, що характеризується ясністю, інтенсивністю наявного в ній змісту чи процесу.

22. Мимовільна увага виникає...

- а) залежно від змісту діяльності, свідомо;
- б) несподівано, незалежно від свідомості, непередбачено за умов діяльності;
- в) залежно від здатності зосереджуватися на внутрішній психічній діяльності.

23. Уява - це психічний процес...

- а) створення людиною на основі попереднього досвіду образів предметів, ситуацій, обставин шляхом установлення нових зв'язків між відомими образами та знаннями;
- б) притаманний будь-яким істотам, відступ від реальності;
- в) довільної комбінації окремих елементів, узятих із життєвого досвіду, без певних закономірних зв'язків.